

ZEEMANSLIEDTJENS.

J.M.

Z E E M A N S L I E D T J E N S .

DOOR

Mr. J. VAN LENNEP.

AMSTERDAM,
GEBROEDERS KRAAY.

(1852)

I N H O U D.

	Blz.
HET LIED VAN DEN WATERGEUS	1.
DE ZEEUWSCHE KAPITEIN	4.
DE UITERSTE WILSBESCHIKKINGEN	6.
LIEDTJEN VAN JAN VAN GALEN	11.
DE STERVENDE MATROOS.	16.
'T IS JAN OM 'T EVEN.	22.
LEEUEW EN LAM	25.
AVONDSTOND AAN BOORD	28.
DE OUDE ZEEMAN.	31.
DE VLEGENDE HOLLANDER	33.
LUBBERT GERRITSZ	37.
DAAROM NIET GETREURD.	40.

	Blz.
VEILIG OP ZEE.	43.
AFSCHEID.	46.
'S LEVENS REIS	50.
EEN TRAGISCHE AVONTUUR	53.
BRAM WIMPEL.	57.
HET VAARWEL	59.
EERLIJKE ROB.	61.
VERTELLINGEN VAN DEN ZEEMAN	64.
DE ECHTE ZEEMAN	69.
DE WIND SCHIET OM, — NAAR BOORD! NAAR BOORD!	71.
JENEVER EN LIEFDE	73.
JANMAATS-GELOOF.	76.
MATROOS, DIE SCHIPBREUK LEED	79.
LIED AAN HET GANGSPIL	83.

HET LIED VAN DEN WATERGEUS.

Wilhelmus van Nassouwen

Klinkt luid en blij ons lied.

In hem is ons vertrouwen,

En dat beschaamt hy niet.

Wy voeren langs de stroomen

Zijn vlag en oorlogsleus.

Laat vrij de vyand komen:

Hem ducht geen Watergeus.

Wilhelmus van Nassouwen!

Geen Spanjaart of Maraan,

Die langer zee durft bouwen,
Heeft hy dien zang verstaan.
Kleinmoedig afgedropen
Is hy, met langen neus,
Straks in zijn schulp gekropen
Uit vreeze voor den Geus.

Wilhelmus van Nassouwen!
Wie zich op hem verlaat,
Zal 't nimmermeer berouwen.
Hy redt den vrijen Staat.
Ras acht elk Nederlander
Hem 't krijgshoofd zijner keus,
En volgt zijn zegestander,
Gelijk de Watergeus.

Wilhelmus van Nassouwen
Ontziet geen overmacht.
Heeft David vol vertrouwen
Den Filistijn verwacht,

Ons Prinsjen zal trotseeren
Den Kastiljaanschen Reus,
Zijn yd'len waan verneêren,
Met hulpe van den Gens.

Wilhelmus van Nassouwen!
Schijne ieder Vorst der aard
Zijn bystand u te onthouen,
Uw ziel blijft onvervaard.
U sterkt de Heer der Heeren:
Zijn naam strekt u tot leus.
Hy doe u triomfeeren:
Dat bidt de Watergeus.

De

DE ZEEUWSCHE KAPITEIN.

Mijn schip, ziedaar mijn vaderland,
En 't voorwerp van mijn min.
De manschap is mijn huisgezin,
Vereend door onverbreekbren band.
Eendrachtig zijn we in nood en dood:
Wie, die ons Zeeuwen weêrstand bood?

Een ander zij op rijkdom prat;
'k Heb nimmer hem benijd.

Des zeevolks liefde, my gewijd,
Ziedaar mijn goed, mijn hoogsten schat.
Mijn kindren zijn ze, in nood en dood:
Wie, die ons Zeeuwen weêrstand bood?

ed

DE UITERSTE WILSBESCHIKKINGEN.

De fluit des bootsmans werd gehoord:

Het plechtig strijdensuur was daar:

De trommel rolde aan ieder boord:

Op 't halfdek stond de manschap klaar.

Een doodsche stilte heerschte in 't rond;

Maar als de stilte, zoo geducht,

Die 't naad'ren van den storm verkondt,

By 't dreigen van een donkre lucht.

Alleen een lispemd fluistren floot,
Naauw hoorbaar schier, de reien door:
Elk blies, by 't uitzicht van den dood,
Een vriend zijn lesten wil in 't oor.

— „ Ik heb een maat: wat hy ontving
Hy deelde altyd de helft my meê:
Hy hielp my uit de gijzeling:
En eens by noodweêr, uit de zee.

„ Geef hem dit uurwerk: vaak by nacht,
Als my zijn tikken tegenklonk,
Heb ik den trouwen vriend herdacht,
Die 't eens my van zijn gaadje schonk.

„ Hy heet Piet Goedhart: ik Jan Blij.
En wie hem kent, hy zegt gewis,
Geen brave pekbroek, meer dan hy,
Verdient eens zeemans erfenis.” —

— „ Zie hier 't portretjen van mijn vrouw,
    Waarmeê zy zelve my omhing,
By 't scheiden, toen zy vol van rouw,
    Mijn afscheidskus op 't dek ontging.

„ o Breug 't haar weêr: zeg haar meteen,
    Dat zy het vastsnoere aan het mijn,
En beiden op haar hart vereen',
    Tot dat wy zelf vereenigd zijn.” —

— „ Ik heb noch maag noch bloedverwant:
    'k Geef alles wat ik achterlaat
Den vromen Amiraal te pand:
    Hy weet daarmee voorzeker raad.

„ 't Brengt in de hand van Bestevaêr
    Vorzeker dubb'le rente voort:
Hy is toch steeds met weldoen klaar,
    Waar hy van ramp of armoê hoort.

„Mijn naam is Willem van der Stap:

'k Heb immer nooddrift bygestaan.

En hoe kan mijn nalatenschap

In beter handen overgaan?" —

Bom! bom!.... daar dreunt de volle laag;

Daar vangt hy aan, de felle slag.

Hoe wakker zich de vyand draag',

Hy zwicht in 't eind, hy strijkt de vlag.

De zege is ons: daar schuimt de kroes,

En Janmaat brengt, zoo wel te moê,

Zijn kameraads een blij *à vous*, —

Zijn vyand hulp en bystand toe.

Nog leeft Jan Blij en roemt de trouw

Zijns gullen vriends in ronde taal:

Nog stoft Kornelis op zijn vrouw,

En Willem op zijn Amiraal.

Luid juichen zy, en ieder zweert:

Het voorwerp, dat hy dierbaarst acht,
Wordt levenslang door hem vereerd,
En sterft hy, in zijn wil herdacht.

W

LIEDTJEN VAN JAN VAN GALEN.

Er is nog geen krimp, (de bootsman sprak:)

Wy moeten geen troef verzaken.

Wy zitten hier op ons dooie gemak,

En een borrel zoû nog wel smaken.

Komt schuift wat by aan dezen hoek;

Dan zal ik je wat verhalen

Al van een zeeman, stout en kloek,

Die heette Jan van Galen.

Hy was geboren van edelluî,

Die sober zich moesten geneeren.

Hy dacht: " ik geef om 't geld geen brui,
Maar mijn naam, dien hoû ik in eeren.
Indien ik nu eens het zeevak koos,
Daar valt nog roem te behalen."
Zoo ging hy varen als licht matroos:
Dat deed onze Jan van Galen.

Hy was gezien by groot en klein,
En kende geen gevaren:
Hy werd bevorderd tot kapitein
Pas vijf en twintig jaren.
De Duinkerkers deden ons overlast:
Hy zette hun moedwil palen,
En bond den bezem aan zijn mast,
De dappere Jan van Galen.

En toen met zijn schepen, zoo grof en lomp,
De Spanjaart ons dacht te kwellen,
Toen ging hy naar Duins met Maarten Tromp
En andere brave gezellen.

„Kom aan!” zeî Tromp: „nu zal men zien,
Hoe zy voor hun bluffen betalen,
Ik vrees hen niet, een tegen tien:
Ik reken op Jan van Galen.”

De Spanjaart keek al heel benaauwd,
Zoodra hy hen had vernomen,
Zijn moed was op een bof verflaauwd.
Hy dacht: „hoe zal ik 't ontkomen?”
Maar 't was te laat om weg te vliên:
In steê van eer te behalen,
Moest hy zijn schepen genomen zien
Door Tromp en door Jan van Galen.

Wat later nam in de Spaansche zee
Van Galen menigen roover
En bracht den buit in veil'ge reê
Te Port Maria over.
Daar vielen hem twintig schelmen aan:
Hy trok van leêr zonder dralen

En wist zich alleen door hen heen te slaan,
Dat deed onze Jan van Galen.

Wy kregen 't met de Britten te kwaad,
Toen Kromwell regeerde te Londen.
Van Galen werd door onzen Staat
Naar de kust van Itaalje gezonden,
Maar wijl hy den vyand een lesjen gaf,
En onder 't zegepralen,
Daar schoot een kogel het been hem af,
Aan onzen Jan van Galen.

De man verschoot niet eens van kleur
En deed als of hem niets deerde.
Toen zei hem de stuurman: „Kommandeur!
'k Geloof, dat jy je bezeerde:” —
„Wel,” sprak hy, „maat, dat kon wel zijn:
Maar — eer hy mocht verschalen —
Zoo haal een botelje Spaanschen wijn.”
Zoo sprak onze Jan van Galen.

Hy zette den beker al aan den mond
En dronk op 't *succès* van de Staten:
Toen smeed hy het wijnglas tegen den grond,
Hy kon het er — dacht hy — by laten.
„Dat Engelsche koningsmoordersrot,
Dat moet het toch betalen:”
Zoo sprak hy en ging, helaas! kapot:
Zoo stierf onze Jan van Galen.

In de Nieuwe Kerk al te Amsterdam;
Daar staat zijn graf te prijken.
Ik raad je, zoo je te met daar kwam,
Ik raad je, het eens te gaan kijken.
En voorts, raakt weêr ons land in nood,
Als vroeger verscheiden malen,
Dan doe je als hy deedt en vecht je dood,
Als wijlen Jan van Galen.

DE STERVENDE MATROOS.

't Had gebulderd op de waat'ren ;
Maar volstreden was de slag ,
En, by 't luid viktorie-schaat'ren
Neêrgehaald de Britsche vlag.

't Was weêr zege, 't was weêr glorie,
Die zich Holland winnen mocht ;
Maar voor Holland geen viktorie,
Dan met heldenbloed gekocht.

Hoeveel onverschrokken braven
Had niet de ochtendzon begroet,
Die helaas! den doodsnik gaven,
Eer zy neêrdaalde in den vloed.

Over 't dek, met bloed bedropen,
Was Jan Teunisz., zwaar gewond,
Naar de scheepshut heengekropen,
Waar de kloeke schipper stond.

— „'k Bid u, schipper! doe my weten,
Heb ik voor der Staten vlag,
My naar eed en plicht gekweten,
Op dees glorievollen dag?

— „Gun my, schipper! u te vragen;
— Want mijn sterfuur nadert vast —
Heb ik heden my gedragen
Als 't een echten zeeman past.”

— „ Wis, Jan Teunisz.! trouw en wakker,
Hebt ge uw zeemansplicht voldaan.
En met droefheid, brave makker!
Zie ik uw kwetsuren aan.” —

— „ Dank je, schipper! voor die woorden.
Dat verkwikt een stervend mensch.
'k Reis getroost naar beter oorden; —
Maar — nog had ik éénen wensch. —

„ 'k Wou, dat een van onze braven,
Sterf ik, my de vriendschap deê,
En voor Kaatjen van Delftshaven
Van mijn hoofd een hairlok sneê.

„ Dat, wil God hem 't leven gunnen,
Hy die hairlok zelf haar bracht!
Zoo zal Kaatjen weten kunnen
Hoe ik stervend aan haar dacht.

„Laat hy ook deez' brief haar geven
Dien ik, eer de slag begon,
Aan mijn Kaatjen had geschreven,
Och!.... zoo goed ik schrijven kon:

'k Weet, zy zal nog dikwijls turen
Op den inhoud van dien brief:
Lang nog zal haar droefheid duren
Over 't missen van haar lief.” —

— „'t Zal geschiên naar uw behagen,
Wil daarvoor geen zorge voên;
En ik zelf zal, al mijn dagen,
Wat ik kan voor Kaatjen doen.” —

— „Dank je, schipper! duizendmalen.
Moge wat ge aan my verricht
U de Heer terug betalen.
Zie! nu valt my 't sterven licht.” —

En de knieën hem omklemmend,
Hief de zeeman 't brekend oog,
Nog in dankb're tranen zwemmend,
Naar den kapitein omhoog.

Rustig was 't gelaat des lijdens.
— „Kaatjen!” — klonk zijn leste zucht.
En de ziel des kloeken strijders
Was naar beter oord gevluht.

Wie er by stond, was met smarte
Om zijn sterflot aangedaan.
Uit het ruwste zeemansharte
Welde een stille deernistraan.

Treurig, met eerbiedig zwijgen,
Kwam de manschap by den mast.
't Lichaam in zijn hangmat rijgen:
Lijkwaê, die den zeeman past.

En toen, over boord gegleden,
De afgestorven bootsgezel
Plofte in 't peilloos diep beneden,
Klonk het: „beste Jan! vaarwel!”

De

'T IS JAN OM 'T EVĒN.

Al bruischt de golf, al schuimt de baar,
De zeeman denkt aan geen gevaar,
Maar leêgt zijn glas en denkt aan haar,
Die t'huis zijn weêrkômst beidt;
En 't denkbeeld schaft hem zaligheid.
Zijn liefjen is hem trouw gebleven,
En wat geeft Janmaat om de rest?
De branding woelt, eu kookt, en klest:
De stormwind woedt, de regen plast, —
Maar scheur' het zeil, en kraak' de mast,
't Is Jan om 't even.

Geen maat, dien hy in kommer vindt,
Of, daadlyk tot zijn hulp gezind,
Kleedt Jan, voor eigen nadeel blind,
Des noods zich zelve uit.

En — boet de schaê van zijn kornuit.

Der vriendschap is hy trouw gebleven,
En wat geeft Janmaat om de rest?
Schoon thands door nooddrift zelf geprest,
Hy redde een kameraad voor schand.
En, gaf hy lijf en goed te pand,
't Is Jan om 't even.

Daar daagt zy op, des vyands vloot,
Uit vuur- by vuurmond dreigt de dood;
Maar, zij der Britten zeemacht groot,
De krijgskans ongelijk,

Van vreeze gaf hy nimmer blijk.

Hy is zijn vlag getrouw gebleven,
En wat geeft Janmaat om de rest?
Hy strijdt als held en doet zijn best.

Vijf Britten sneuv'len door zijn moed:

Vijf and'ren redt hy uit den vloed:

't Is Jan om 't even.

En als — want hoe 't op aard moog' gaan,

Eens zal voor elk de doodsklok slaan,

Matroos en Koning moet er aan —

De kogel eind'lijk gonst,

Die hem op 't scheepsdék nederbonst,

Hy is zijn plicht getrouw gebleven,

En wat geeft Janmaat om de rest?

Hy heeft op God zijn hoop gevest.

Hy leefde en streed voor Hollands eer,

Voor Holland valt hy roemvol neêr:

't Is Jan om 't even.

*
LEEUW EN LAM.

Wat kan het u scheelen, zoo 'k lust voel tot huilen?

Een traan doet bij wijlen ons goed, dat je 't vat.

En zij het ook dwaas, om een beuz'ling te pruilen,

'k Heb meêly met elk, die nooit meêly bezat.

Ik denk maar altyd aan het woord van den Ouwen:

„Wie d' eernaam van held ooit naar rechte bekwam,

Hy toonde zich immer — dit moet gy onthouen —

Een Leeuw in den strijd, en na 't strijden een Lam.”

Daar hadt je Hein Snap: wie hem trad op zijn toonen,
’t Was fluks, met het mes — op de baan — hou je klaar.
Hy zoû, naar hy zeî, nooit een vyand verschoonen,
Veeleer hem verslinden met huid en met hair.
Maar — toen hy den Brit had gewond en gevangen,
Die vroeger hem ’t lijf had gered uit de vlam,
Toen biggelde een traan langs zijn bruinroode wangen,
De brullende Leeuw was verkeerd in een Lam.

Dat Joris of Klaas op mijn bystand kan reek’nen,
Of dat ik voor ieder die eet aan mijn bak
Het leven zoû off’ren, heeft niets te beteek’nen:
Dat is maar een plicht en geschiedt met gemak.
’t Is grooter en zoeter, te helpen wie lijden,
Wie arm en bekommerd, wie oud zijn en stram.
De moedige Leeuw schepp’ genoeg in ’t strijden,
Maar meer nog geniet hy, verkeerd in een Lam.

Ja plicht is ’t, ons hart noch onze oogen te sparen.
Ontstroom’ hun, als ’t nood is, hun kostbare vloed:

Plenge ieder van ons, die er zwalkt op de baren,

Voor vrienden zijn tranen, voor Holland zijn bloed.

En moge de Brit, zoo met schendig bedoelen

Hy weêr ons bestooken en teisteren kwam,

In 't strijden de klaauw van den Leeuw aan ons voelen,

Maar ook, na den zege, het hart van een Lam.

1892

AVONDSTOND AAN BOORD.

Zwalkend op de groene baren,
Weten wy van zorg noch pijn:
En by bier en brandewijn
Tarten wy de zeegevaren.
Vrolyk gaat het glaasjen rond:
Govert Kloek herdenkt zyn vrijster:
Melis neuriet als een lijster.
O wat schoonder avondstond

Krijn weet lustig op te snijen
Van het spook, dat hy verjoeg:
Piet, hoe wakker hy zich droeg
In het vechten als in 't vrijen:
Teeuwis prijst zijn jongste kind:
Nooit was meisje op aarde knapper;
Wijl Michiel een zevenklapper
Aan des zwartroks lamfer bindt.

En als Rochus, mooi bezopen,
Voor de honderdtiende maal
Met het eigenste verhaal
Weêr ons komt aan boord gekropen,
Fluks een strik dien saaien gast
Onverhoeds om 't lijf geslagen:
Eer hy hoe of wat kan vragen,
Hangt hy bunglend aan den mast.

Vrolijk is des zeemans leven:
Spoedig is de reis volbracht:

Wijl ons nieuw genot verwacht
Als wy ons aan wal begeven;
Maar hoe zoet de rust ook zij,
Ras verveelt zy ons matrozen; —
Daarom gaauw weêr zee gekozen,
Even onbezorgd en blij.

De

DE OUDE ZEEMAN.

Jan Lustig was een oud matroos, beroemd op d'oceaan:
Maar och! zijn roem was 't eenig loon voor al zijn wakk're daan.
Hy bleef voortdurend de oude knecht; want wat hy had verdiend,
Hy had by de Amiraliteit geen voorspraak, maag of vriend.
Dan moedig stond hy op zijn post, wanneer de slag begon,
En lachte by het strijdrumoer, by 't buld'ren van 't kanon.
Al spoot aan stuur- en bakboordzij elk spuigat louter bloed,
Hy telde 't niet, maar kampte door met onbezweken moed.

Gewis men hadde een hooger rang Jan Lustig toegezeid,
Had hy slechts voor een vreemde dienst der Staten dienst ontzeid.
Maar neen — hy bleef zijn scheepsbeschuit en de oude vlag getrouw
En smoorde in ouden brandewijn zijn kwelling en zijn rouw.
Zoo streed en bloedde keer op keer, en nooit in hooger rang,
Jan Lustig voor zijn vaderland en diende 't jaren lang,
En was de voorste en kloekste altijd van alle varensliên,
Tot dat op heel zijn kalen bol geen hair meer was te zien.

't Gebeurde eens dat hy was aan wal, en dat hem in de stad
Een heer van de Amiraliteit by toeval tegentrad.

— „ Jan Lustig!” zeî hy: „ 'k zag voorwaar u in geen langen tijd:
Hoe staat het toch, mijn goede maat? Zijt ge al uw hairen kwijt?” —

— „ Wel goede heer! 't verbaze u niet,” hernam de kloeke gast,
„ Dat op mijn knikker sedert lang geen enkel hair meer wast.

Zoo menig jonge kapitein kroop over 't hoofd my heen:

Is 't wonder, zoo het schedelvlies my gandsch is plat getreên?” —

DE VLIEGENDE HOLLANDER.

Wie voer der op zee ooit en hoorde dan niet
Van 't schip, dat de *Vliegende Hollander* hiet?
Sints tallooze jaren
Uit Texel gevaren,
Doorkruist het de zee:
Maar nimmer bezocht
Op zijn heilloozen tocht
Het haven of reê.

Het werd er voor eeuwig tot zwerven gedoemd,
En nooit wordt zijn naam dan met afschrik genoemd.
Bewaar ons de Heer, dat wy ooit, goede liên,
Den Vliegende Hollander zien.

Wanneer, in de Kaapzee, de loeiende orkaan
De dreigende baren als torens doet staan,
Zijn straks, door ons zorgen,
De zeilen geborgen
Aan stengen en raas.
Maar 't vloekschip belacht
Den orkaan en zijn wacht;
't Is 't onweêr de baas.

't Voert bram boven bram en de wimpels in top,
En kliëft in-de-wind het onstuimige sop.
Bewaar ons de Heer enz.

De schuimende zee stuift terug voor den boeg:
De golf spat uiteen, die het tooverschip droeg:
De stormwinden gieren:

De bliksems omzwieren
En masten en want;
Het schip zeilt vooruit
Door geen winden gestuit:
't Vreest schade noch brand.

Vooruit! steeds vooruit! door de donkere nacht!
De buien verliezen op 't vloekschip haar kracht.
Bewaar ons de Heer enz.

De manschap!.. niet een, die als 't zeelieden past,
Zijn plichten volbrengt aan tuigaadje of aan mast.
Hoe vreemd het moog schijnen,
Zy liggen, als zwijnen,
Op 't dek by de kroes;
Zy spreken geen woord
En zy drinken maar voort;
Maar wat — weet de droes:

De schipper alleen, waar ik niets van begrijp,
Staat zwijgend by 't roer met een brandende pijp.
Bewaar' ons de Heer enz.

Geen mensch gaf my immer een zeker bericht,
Waarom toch die vloek op het tooverschip ligt:

En hoe men 't verklare,

Niet een weet het ware:

't Is praat in den wind.

Ik zwijg er dus van:

Want je weet, 'k ben geen man

Die sprookjens bemint.

Dit enkel, dit weet ik, en elk is 't bekend:

Wie 't vloekschip ontmoet, die is na aan zijn end.

Bewaar ons de Heer, dat wy immer, goê liên,

Den Vliegende Hollander zien.

LUBBERT GERRITSZ.

Hier kom ik, Lubbert Gerritsz, t'huis.

Zeg, staat my 't pak niet goed?

Die wijde broek, dat duffelsch buis,

Die linten om den hoed?

My kwelt nooit leed of ongemak :

Ik zeil van zee tot zee.

Ik vind een vriend aan elken bak,

Een wijfje aan elke reê.

Getrouw te zijn aan ééne vrouw

Is loflijk in een man.

Ik bleef er meer dan tien getrouw:

Wat lof verdien ik dan!

En wie van minnewee ooit sprak,

Ik kende nooit zulk wee.

Ik vind een vriend aan elken bak,

Een wijfje aan elke reê.

'k Heb te Amsterdam een blonde t'huis,

Een zacht en goedig schaap:

Bruin is mijn vrouwtjen van Maassluis,

Wit is zy aan de Kaap:

Roodkleurig aan den Potomak,

En gitzwart in Guinee.

Ik vind een vriend aan elken bak,

Een wijfje aan elke reê.

Wim Klimop stierf op reis, en 'k bracht

Aan Keetjen 't droef bericht.

Zy huilde en snikte; maar ik dacht:

Vertroosten is hier plicht.

En zie: eer hy van wal nog stak,
Had Lubbertmaat alreê
Een nieuwen makker aan zijn bak,
Een aardig wijfje aan Kee.

Zoo rolt ons zeemansleven voort
En treft ons geen verdriet,
Al bruischt de zee, al giert het Noord,
De pekbroek telt het niet.
By bier, jenever en tabak,
Is steeds zijn hart te vreê.
De vriendschap wacht hem aan den bak,
De liefde aan elke reê.

DAAROM NIET GETREURD.

Kees Knap was altijd vrolijk en opgeruimd van zin.
Hoe fel de storm ook gierde, hy floot er tegen in.
Hy minde teêr zijn Klaartjen en was zyn vrienden trouw.
Geen koning op deze aarde, waar hy meê ruilen woû.
Eens zeilden wy 't Kanaal door in 't holle van de nacht;
'k Had juist met hem gesproken; hy had de hondewacht.
Het schip werd op de golven geslingerd op en neêr.
Een zee sloeg over 't dek heen: wy zagen hem nooit weêr.

Maar daarom niet getreurd!

De vreugd heeft ook haar beurt.

Brengt soms de zee ons ongeval,

Wy hebben pret aan wal.

Bram Spiering was een plaagal en vol van guitery.
Wie boevenstukken pleegden, hy was er eeuwig by.
Hoe lustig kon hy dansen en spelen op den veêl.
Hoe deftig wist hy 't oorlam te gieten door de keel.
Eens lagen wy by Kadix een Britsch fregat aan boord.
Daar ging het op een schieten, je leven niet gehoord.
Bram was met bijl en handspak er dapper in de weer.
Een kogel nam zijn hoofd weg; wy zagen hem nooit meer.

Maar daarom niet getreurd! enz.

Toon Goedhart was zijn makkers een broeder in den nood,
Die altijd van het zijne de helft aan and'ren bood,
Getrouw steeds aan zijn vrienden als aan zijn zeemansplicht:
Men vond by heel de manschap zyn weêrgaê niet zoo licht.
Eens zoû men 't anker winden: 't was in de Spaansche zee:
Hy werd van boord gezonden met nog een maat of twee.
Daar sloeg de rauke boot om door 't ongestuimig weêr.

Een haai beet hem in tweeën: wy zagen hem nooit meer.

Maar daarom niet getreurd! enz.

Wat zouden wy, mijn vrienden, bezorgd zijn en bedroefd,

Omdat vandaag of morgen een ongeluk ons toeft?

De kabel van ons leven loopt vroeg of later af.

Eens loodst de dood ons binnen en ank'ren wy in 't graf.

Zoo zal het immer wezen en zelden hebt ge een vrind,

Die door zijn trouw en braafheid uw lof en achting wint,

En niet door storm of kogel, door haai of witten beer

Eens van de scheeprol afraakt: — en nooit ziet gy hem weêr.

Maar daarom niet getreurd!

De vreugd heeft ook haar beurt.

Treft soms op zee ons ongeval,

Wy hebben pret aan wal.

VEILIG OP ZEE.

't Was nacht, en 't schip vlood voor d'orkaan
Op torenshooge baren.
Daar nam Dries Kloek een pruim en sprak
Tot Govert van der Maaren:
„ Ei, hoor dat mooie weêrtje eens aan,
Dat loeien van de winden.
Och! hoe beklag ik de arme liên,
Die zich aan wal bevinden.
Boe! boe! woe!

„ Wat moeten zich de steêlui thands

Niet erg verlegen maken.

Vast trillen ze in hun bed van vrees

Voor 't storten van de daken.

Die arme drommels! 'k wed voorwaar

Dat ze ons geluk benijden

En wenschten veilig zoo als wy

Op de open zee te rijden.

Boe! boe! woe!

„ En zy vooral, die buiten deur

Hun daaglijksch werk hanteeren,

En nu by nacht door straat en steeg

Al bevend huiswaart keeren!

Hier vliegt hun plank of steen om 't hoofd,

Ginds lood of dakpan tegen,

Terwijl wy samen hier op 't dek

Zoo mak'lijk zijn gelegen.

Boe! boe! woe!

„ Wat heeft het landvolk dag aan dag

Met ongeval te kampen!

Met overstroming, huisbraak, moord

En brand en and're rampen!

Hier is 't een voertuig, ginds een trein,

Die overstuur geraakte.

Neen! danken we onzen lieven Heer

Die ons tot zeeluf maakte.

Boe! boe! woe!”

AFSCHEID.

De vloot lag klaar op Texels reê:
De wimpel golfde op d'oostenwind,
Toen blonde Lena, 't hart vol wee,
Haar droeve klacht dus hooren deê:
„Gy zeeluf! zegt, waar ik mijn vrind,
„Waar ik mijn trouwen Willem vind.”

Hoog in den mast zat Willem neêr;
Maar hoe verwijderd, hoorde hy

Die stem, zoo wel bekend en teêr.
Zijn blikken rolden heen en weêr
Hy zag haar: in een amery
Stond hy op 't dek en aan haar zij!

Geen leeuwrik daalt uit hooger lucht,
Als 't wijfjen tjilpend tot hem krijt,
In 't nestjen neêr met sneller vlucht: —
Geen krijgs- of zeevoogd, hoe geducht,
Die niet aan Willem, op dien tijd,
Zijn Lenaas kusjens had benijd.

„o Lena!” riep hy, „Lena mijn!”
En kuste een traantjen van haar wang,
Wat ook verander of verdwijn',
Mijn liefde zal bestendig zijn.
En vall' het scheidensuur ons bang,
Ons wacht het wederzien eerlang.

„Geloof den landrot niet, mijn kind!

Als hy vertelt, uit jaloezy,
Dat Janmaat, waar hy zich bevindt,
Aan elke reê een liefjen vindt.
Of ja, mijn hart! geloof hem vrij;
Want waar ik aanland, daar zijt gy.

„'k Zie in Goldonkaas diamant
Uw oogjens met hun held'ren gloor.
't Is of me, als ik op Java land,
Uw adem tegengeurt van 't strand.
'k Hervind uw blankheid in 't ivoor.
In 't kort, 'k zie u, heel de aarde door.

„Roept ons de alarmkreet in 't geweer,
Als 't zwaar geschut zijn sulfer braakt,
Wees niet bezorgd, mijn liefste, ik keer,
Wie 't moordend lood ook vell' ter neêr.
Ik weet, dat liefde voor my waakt
En elken kogel schaêloos maakt.”

Hier klonk op eens een schel gefluit:
De bootsman sprak het plechtig woord:
Men spreidde alom de zeilen uit. —
Hoe zwoegde 't hart van Willems bruid.
Maar 't streng bevel was reeds gehoord.
De blonde Lena moest van boord.

Een afscheidskus — haar kleur verschoot.
Haar minnend hart sloeg wild en fel.
Daar daalde ze af in de open boot,
Die — ach te spoedig — strandwaart vloot.
Maar nog van verre wuifde snel
Haar blanke zakdoek 't lest vaarwel.

De

'S LEVENS REIS.

Met voor-de-wind en gunstig tij,
— Een wonder schoon begin —
Met volle zeilen streven wy
De wijde waereld in.
O! mogt op 's levens oceaan,
Zoo kalm als thands de waterbaan,
Van storm en strijd
En ramp bevrijd,
Ons scheepjen voorwaarts gaan.

't Zij Oost of West of Zuid of Noord
Het lot ons heenen voer',
Wy zeilen onbekommerd voort,
Zit godsdienst aan het roer.
Met zulk een stuurman zijn wy klaar;
En woel' of spook' het hier en daar,
Wy volgen blij,
Van zorgen vrij,
En vreezen geen gevaar.

Loei ook de storm by winterweêr,
Of steek' de zonnegloed,
Stroom' klett'rend soms de hagel neêr
En kook' de zilte vloed,
Het nieuw geschoren lam verdraagt
Den wind geduldig, die het plaagt:
Met d' eigen moed
Den tegenspoed
Verduurd en niet geklaagd.

Hoor ginds, hoe, in 't ontbladerd bosch,
De roodborst zit en fluit;
Toch viel zijn warme vederdosch
Door koude nachtvorst uit.
Zoo houde ook ons, hoe guur het zij,
Een goed geweten warm en blij,
En blijve altijd,
Het lot ten spijt,
Ons de opgeruimdheid by.

De

EEN TRAGISCHE AVONTUUR.

'k Zwoer Klaartjen van Saardam mijn trouw,
En vroeg of zy woû zijn mijn vrouw:
Mijn min had haar, zoo 't scheen, bekoord:
Zy gaf — maar brak al ras haar woord:
Gelijk je straks wel nader hoort.

'k Had splint op zak in overvloed
En kocht haar fluks een mooien hoed;
Maar och! zy had niets goeds bedoeld:

Mijn beurs werd plat, haar min verkoeld:
't Was eigenbaat, gelijk je voelt.

Nu kwam Krijn Janszen uit de West,
'k Zei eerst, ik domkop: „nu dat 's best.”
Maar och! zijn komst bracht me in 't verdriet.
Hy zong by Klaartjen 'tzelfde lied,
En 'k liep er in, gelijk je ziet.

Is 't wonder, dat ik werd als dol,
Toen zy met Krijn ging aan de rol,
En ik haar opschik had betaald.
Maar 'k heb mijn leed op hem verhaald,
Gelijk je daad'lijk wordt vertaald.

Ik riep Krijn Janszen uit voor 't mes,
'k Gaf hem een pruim — en toen zijn les.
Ik stak hem dood — hetgeen my speet,
En later zelven bracht in 't leed;
Maar wraak is zoet, gelijk je weet.

Daar maakte my een spook bevreesd,
En zei: „ik ben Krijn Janszens geest.”
„Wel!” zei ik: „dat is wonder raar.”
’k Was eerst wat bang, maar straks weêr klaar,
Gelijk je daad’lijk wordt gewaar.”

„’k Leg,” zei het spooksel, „in mijn kist,”
’k Zei: „vriend! je hebt je vast vergist,
Hoe kom je hier dan, beste maat?” —
„Zwijg,” zei hy: „’k ben vergiftig kwaad,
Gelijk je zeker wel verstaat.

„Ik kom hier slechts tot jou torment.”
’k Zei: „maak gaauw aan jou preek een end,
Of — ’k voel my weêr op nieuw gesterkt —
Jou rug wordt met dit touw bewerkt,
Gelijk je straks wel beter merkt.” —

Met vloog zijn hemd af, in een hoek:
’k Herkende Krijns geruiten broek.

Hy was niet dood, neen ver van dat:
'k Geloof, hy nooit zoo smaak'lijk at:
En nu is 't uit, gelijk je vat.

BRAM WIMPEL.

Bram Wimpel, het bootsmansmaatjen,
Een ventjen, dat klinkt als een klok,
Houdt veel van zijn land, van zijn Kaatjen,
En houdt... en houdt ook van een slok.
„De waereld,” zegt Bram; — „laat eens kijken,
’k Geloof niet, dat ik er om jok —
Laat best by een zee zich gelijken:
En ’t roer en kompas is een slok.
Een slok is ons bakboord en stuurboord,
En marszeil en bramzeil en fok:
Zoo gaan wy gerust op den duur voort:
Ons roer en kompas is een slok.”

„Laat bruischen en schuimen de baren,
Een slok stelt het hart weêr gerust.
Een slok — en wy zijn van gevaren,
Van kogels noch branders bewust.
Ik lach met den afschaffingspreêker,
Maar voed jegends hem toch geen wrok.
Hy drink het my toe met den beker,
Ik drink het hem toe met een slok.
Een slok, enz.”

Bram Wimpel, hoe trouw aan zijn glaasjen,
Was immer de kloekste in den strijd:
Hy vocht voor zijn land als een baasjen,
En minde zijn Kaatjen altijd.
Zijn Kaatjenlief speelde in zijn zinnen,
Waarheen en hoever hy ook trok;
Maar hoe hy haar teeder bleef minnen,
Nooit was hy ontrouw aan zijn slok.
Een slok, enz.

HET VAARWEL.

Vaartwel, witte duinen en Hollandsche kust!
Vaartwel, en voor jaren, Maria, mijn lust!
Maar voere ook het noodlot my ver van u af,
Het hart blijft u by, dat ik eenmaal u gaf.
Eer tellen mijn maats al de korlen van 't duin,
Eer leêgen zy de emmers van vader Neptuin,
Eer ik uit mijn zinnen uw beeltenis stel.
Vaarwel dan, zoet Holland! Maria, vaarwel!

Maria, vaarwel! — kan ons vaartuig vergaan?
Geen plank op het dek, die uw naam niet heeft staan.
Ja, 'k heb, als de maats zich vermaakten beneên,
In stengen en masten uw cyfer gesneên.
Hun spelen zijn my geen vermaak, maar verdriet,
Mijn vreugd is te zuchten om haar, die 'k verliet,
En o! dan verzoet, onder leed en gekwel,
De hope des weêrziens de smart van 't vaarwel.

De hope des weêrziens, zy strekt op den plas
Den zeeman tot poolster, tot roer en kompas:
Zy leeft in zijn ziel, sints het uur van 't vertrek:
Zy kort hem de wachten op 't eenzame dek:
Zy straalt hem uit zee met den dageraad aan:
Zy doet hem haar stem in het windtjen verstaan:
Zy klingelt hem tegen by 't kleppen der bel:
Het welkom verzoet eens het droeve vaarwel.

EERLIJKE ROB.

Ik word Eerlijke Rob — 'k weet niet waarom — genaamd;

Want, zie je, ik volbreng slechts mijn plicht:

En 'k geloof, dat het elk, die wat heeft, ook betaamt,

Dat hy 't pak van een ander verlicht.

Waar het goed voor zoû dienen, is meer dan ik weet,

Want ik ben in het minst niet geleerd;

Doch, zoo 'k meen, moet het strekken tot troost in het leed,

Tot hulp van wie 't noodige ontbeert.

Eens had Bram van der Naten, een wakkere gast,
Zich borg voor een landrot gesteld,
Hy werd leelijk geplukt en moest toen in de kast,
By gebrek aan de rest van het geld.

Ik was juist goed voorzien en betaalde zijn schuld:
Vriend Bram ging weêr vrij over straat:

En zoo zag ik — wy waren van blijdschap vervuld —
Hoe 't goud toch by wijlen ons baat.

'k Zag, by Soolbaai, hoe Koenraad, mijn baksmaat, bezweek:

Een kogel kwam dwars door zijn strot;

En al riep ik hoezee! toen de Brit voor ons week,

Toch schonk ik een traan aan zijn lot.

En ik dacht: slechte tijding voor Trijn en haar kroost:

Hoe zullen zy 't stellen voortaan?

'k Zal mijn gaadje bewaren, die bloedtjens ten troost,

Zoo tast het gebrek hen niet aan.

Wie gerust door de onstuimige zee hier omlaag

Wil steev'nen naar de eeuwige reê,

Die betoon zich een helper aan vriend en aan maag,

En deel' hun van 't zijne wat meê.

'k Weet, te vechten, te sneuv'len, is 't lot van de maats:

Dan blijven hun weêwtjens in pijn;

Ik woû, dat ik haar allen tot man — in hun plaats —

Elk weesjen tot vader kon zijn.

VERTELLINGEN VAN DEN ZEEMAN.

Komt by me zitten, en luistert, goê liên!
Dan zal ik je gaan verhalen
Al wat ik heb op mijn reizen gezien,
Op zeeën, bergen en dalen:
En komt je iets min gelooflijks voor,
Omdat je 't nooit vindt in boeken,
Dan moet je — daar dient het reizen voor —
't Maar zelve gaan onderzoeken.

Naby de linie was 't stil en saai,
Zoodat zich een ijder verveelde:
Gelukkig kwam daar een groote haai,
Die op de dwarsfluit speelde:
Een: „al is ons Prinsjen nog zoo klein,“
Dat deed hy heel duid'lijk ons hooren;
Hy had het geleerd van een kaperkaptein,
Dien hy opslokte een jaar te voren.
Zeg! komt het je min gelooflijk voor,
Omdat je 't nooit vindt in boeken,
Dan moet je — daar dient het reizen voor —
't Maar zelve gaan onderzoeken.

Eens was ik gevaren al om de Noord,
En 'k lag onder dadelstruiken:
Daar kwam my een jan van een ijsbeer aan boord:
En wou tot ontbijt my gebruiken.
Mijn sabel was juist ongelukkig wat stomp:
Maar 'k vond een paar mosselschelpen,

En 'k hieuw hem daarmede het hoofd van den romp:

Men moet zich kunnen behelpen.

Zeg! komt het je min gelooflijk voor,

Omdat je 't nooit vindt in boeken,

Dan moet je — daar dient het reizen voor —

't Maar zelve gaan onderzoeken.

Het beest raapte daad'lijk zijn kop van den grond

En zette het hard op een loopen.

Maar ik liep hem na, om zijn smeer en zijn bont,

Als ik t'huis kwam, te kunnen verkoopen.

Ik sloeg het monster zijn voorpooten af,

En dacht: nou heb je geen handen;

Maar och! 't liep weg, in gestrekten draf,

Met zijn kop al tusschen zijn tanden.

Zeg! komt het je min gelooflijk voor,

Omdat je 't nooit vindt in boeken,

Dan moet je — daar dient het reizen voor —

't Maar zelve gaan onderzoeken.

Eens prikten we een walvisch in de IJslandsche zee;

Maar 't beest ging terstond naar de kelder

En sleepte aan den kabel ons vaartuig meê:

Ik ben der geen sprookjensvertelder.

Het trok ons onder het water voort

Wel dertig lange dagen:

En sedert kan maar — gelooft mijn woord —

Mijn maag geen water verdragen.

Zeg! komt het je min gelooflijk voor.

Omdat je 't nooit vindt in boeken,

Dan moet je — daar dient het reizen voor —

't Maar zelve gaan onderzoeken.

Het volgende nu is niet minder sterk:

Wy waren op Cuba gekomen.

Daar ging ik naar de Menniste kerk,

Want ik hou my altijd by de vromen:

Daar stond een olifant voor een kâr

Aan de deur op dames te wachten:

Die sloeg met zijn snuit den toren omver.

Zoo'n beest heeft verbazende krachten.

Zeg! komt het je min gelooflijk voor,

Omdat je 't nooit vindt in boeken,

Dan moet je — daar dient het reizen voor —

't Maar zelve gaan onderzoeken.

Eens zag ik Neptuin in een schulp met zijn vrouw

En een zestal kleine goodjens:

Hy had zijn pijakker aan tegen de koû,

Zy gebruikten koffy met broodjens.

Al d'anderen waren naar kooi gegaan,

En ik alleen was wakker.

Ik vroeg hem: „waar haal je die broodjens van daan?”

Hy antwoordde: „van den bakker.”

Zeg! komt het je min gelooflijk voor.

Omdat je 't nooit vindt in boeken,

Dan moet je — daar dient het reizen voor —

't Maar zelve gaan onderzoeken.

DE ECHTE ZEEMAN.

O! wie den echten zeeman zoek',
Hy zie naar geen bepekte broek,
Naar duffelsch buis noch lossen doek; —
    Neen, in den kamp,
    By pulverdamp,
Wanneer hy strijdt voor land en vlag,
Den vyand moedig rugwaarts dringt,
En onbezorgd zijn liedjen zingt,
Komt de echte zeeman voor den dag.

Wie d'echten zeeman kennen wil,
Hy vraag niet, of uit wuften gril,
Hy zorgeloos zijn geld verspill' —

Neen, waar de druk

Van 't ongeluk -

Ellende baart en droef geklag,
Daar, als hy d'armen strekt een stut,
En blij zijn buidel ledig schudt,
Komt de echte zeeman voor den dag.

Dee

DE WIND SCHIET OM, — NAAR BOORD! NAAR BOORD!

De wind schiet om, — naar boord! naar boord!
Straks kiezen wy de ruime zee; —
Maar menig zuchtjen, half gesmoord,
Wordt, daar men 't anker windt, gehoord,
En 't vochtig oog zoekt nog de reë.
Daar wuift van verre, droef te moë,
Mijn Klaartjen 't lest vaarwel my toe.

De manschap, door geen zorg belaên,
Schertst met mijn liefde en zielsverdriet:
En om hun spotterny te ontgaan,
Hef ik een vrolijk deuntjen aan,
En zing en neurie lied op lied,
Maar 't hart, nog even droef te moê,
Zendt zuchtjens naar zijn Klaartjen toe.

Daar heeft zich 's vyands vloot vertoond:
Daar strijden en verwinnen wy.
'k Heb in 't gevecht my niet verschoond;
'k Word door den ouwe mild beloond;
Maar 'k zoek een loon van meer waardy,
Ik keer aan land, en blij te moê
Snel ik naar 't wachtend Klaartjen toe.

Dee

JENEVER EN LIEFDE.

Jenever beide en liefde
Verblijden een zeeman 't meest,
Verbannen saam de zorgen
En kwellingen uit zijn geest.
By liefde en by jenever
Blijft hoofd noch boezem ooit koel,
En 'k smaakte vaak van beiden
Een bijster prettig gevoel.

Jenever beide en liefde,
Wat zoetheên bieden ze ons aan!
Wat zeeman, die zijn leven
Hun invloed kon wederstaan?
Maar liefde laat niet zelden
Het hart ons van rust beroofd:
En vaak kwelt ons jenever
Geweldig met pijn in 't hoofd.

Dan vloeken wy en schelden
Op beider verleidingskelk,
Verzweren hen voor eeuwig —
Maar proeven ras weêr van elk.
Jenever beide en liefde
— Nooit wordt het genoeg gezeid —
Zy doen ons telkens zwichten
Voor hunne welsprekendheid.

Laat vrij de vyand komen! —
Door wie ook op aard bestreên,

Niets doet ons immer zwichten,
Dan liefde en jenever alleen.
Dat van den gloed der liefde
Ons hart bestendig dus brand;
Wy drinken met jenever
Het welzijn van 't vaderland!

De

JANMAATS-GELOOF.

Hoort hier eens de artikels van Janmaats-geloof:

By 't raat'len der zware kartouwen,

Al maakt hun gebulder hem doof,

Toch blijft hy ootmoedig vertrouwen,

Dat Hy, die de zeeën regeert met gezach,

Aan 't roer zit en de uitkomst bepaalt van den slag,

En dat wie zijn plicht

Naar behooren verricht,

In den Hemel zich eens ziet beloonen.

Geen vrees vindt dus plaats

In het hart van de maats,

Die menschlievend en dapper zich toonen.

Wanneer m'ons den vyand ziet klampen aan boord,
De zeeluî, herschapien in krijgers,
By brand en verwoesting en moord,
Rondwaren als grimmige tygers,
Dan waant men, by 't staren op 't aak'lig gewoel,
Elk sprankjen verdoofd van het menschelijk gevoel; —
Maar 't stryden heeft uit
En by 't zege-geluid
Ziet men Janmaat zijn vyand verschoonen.
Hy vischt uit het sop
De onglukkigen op,
En blijft menschlijk als dapper zich toonen.

Maar, buiten zijn plicht als matroos en als held,
Kent Janmaat nog andere plichten.
Hy zal in het leed, dat hen kwelt,
Trouwhartig zijn makkers verlichten.
Steeds open staan boezem en beurs voor een vriend
Voor 't meisje, dat lief is en liefde verdient.

't Zijn wakkere zin,
Trouwe vriendschap en min,
Die het hart van den zeeman bewonen:
Hy blijft overal
Op het schip of aan wal
Zoo menschlievend als dapper zich toonen.

De

MATROOS, DIE SCHIPBREUK LEED.

„ 'k Heb er 't leven afgedragen:
'k Sta in 't hemd, maar toch aan land:
Zoû ik dan mijn lot beklagen?
'k Vind gastvrijheid by de hand.
Truitjen, eer ik 't zeenat kiefde,
Zwoer my trouw met duren eed,
En ze ontfangt gewis met liefde,
Haar matroos, die schipbreuk leed.”

Zoo denkt Sander, die den steven
Onbezorgd naar Truitjen wendt;
Maar 't bescheid hem daar gegeven,
Klinkt: „ik heb je nooit gekend!”
Keetjen, Pleuntjen, wie te voren
Tot zijn ontfangst waar' gereed,
Geene, die thands iets wil hooren
Van matroos, die schipbreuk leed.

Klaar, zoo teêr in vroeger dagen,
Drijft den spot nu met zijn klacht:
En van Mina krijgt hy slagen,
Daar hy kusjens had verwacht.
„Foei!” zoo roept hy: „God zal 't loonen.
't Zeegeweld was minder wreed:
't Bleef voor 't minst nog deernis toonen
Aan matroos, die schipbreuk leed.

„Maar de smaad, dien ik moet lijden,
Is hy geen gerechte straf?

„Om die schepsels, die my vrijdden,
Dwaalde ik van mijn Netjen af.
Zoû ik tot haar durven keeren,
Wie 'k zoo groot een onrecht deed?
Zoû zy nog tot man begeeren
Zoo'n matroos, die schipbreuk leed?

„Maar, wat deur gaat ginter open?
Zie, is 't Fiks niet, die zoo blij,
Kwispelstaartend aan komt loopen?
Zijn meestres is wis naby.
Zie, hoe kruipt hy aan mijn voeten:
De eerste, die my welkom heet
En de kwellung komt verzoeten
Van matroos, die schipbreuk leed.”

— „Ik was 't,” — klinkt een stem hem tegen,
„Ik was 't, die hem tot u zond.
'k Zag u dwalen langs de wegen;
'k Dankte God, daar 'k u hervond.

Kom, 't is tijd, dat ge al uw smarte
Aan uw Netjens zij vergeet.
Onveranderd klopt haar 't harte
Voor matroos, die schipbreuk leed."

— "Dat de Hemel u beloone,"
Sprak hy: "vrees niet, beste Net!
Schoon 'k my nu berooid vertoone,
'k Heb mijn buit nochtands gered.
Zie! in vreugd verkeert de rouwe
En men prijst eens wijd en breed,
Netjens ongelijkb're trouwe
Aan matroos, die schipbreuk leed."

De

LIED AAN HET GANGSPIL. (1)

Den ouwe, die is er een lustige kwant;
Maar 'k heb wel hooren verhalen,
Als dat hy, zonder den luitenant,
Al gaauw uit den koers zou dwalen.
Of 't waar is — kijk, dat weten wy niet:
Wy draaien maar voort en wy zingen ons lied,
Hi! ha! o! hi! ho!

---

(1) Men weet, dat als de manschappen aan 't gangspil draaien, zy vrijheid hebben, te zeggen, wat hun voor den mond komt, waarvan zy dan ook doorgaans een ruim gebruik maken.

De luitenant is een wakkere held,
Maar bovenal in het vloeken.
Zy zeggen, dat als hem de gal wat kwelt,
Hy 't op de matrozen wil zoeken.
Of 't waar is — kijk, dat weten wy niet;
Wy draaien maar voort en wy zingen ons lied,
Hi! ha! o! hi! ho!

De stuurman is er een vent als goud;
Maar 'k heb wel eens gelezen,
Dat, als je 't op den keper beschouwt,
Het niet meer dan koper zou wezen.
Of 't waar is — kijk, dat weten wy niet:
Wy draaien maar voort en wy zingen ons lied,
Hi! ha! o! hi! ho!

De bootsman is een man als een vlag:
Ik liet my in de ooren knopen,
Als dat men hem 's morgens nooit nuchteren zag
En 's avonds altijd bezopen.

Of 't waar is — kijk, dat weten wy niet:
Wy draaien maar voort en wy zingen ons lied,
Hi! ha! o! hi! ho!

De pil, die is een geleerde sinjeur,
Ofschoon hem wordt nagegeven,
Als dat hy zijn heele leven deur
Maar één recept heeft geschreven.

Of 't waar is — kijk, dat weten wy niet:
Wy draaien maar voort en wy zingen ons lied,
Hi! ha! o! hi! ho!

De kok, die is een nobele baas:
Zy zeggen wel, om hem te smaden,
Hy schaft het zwoerd en 't been aan de maats;
Waar 't spek blijft, mogen zy raden...

Of 't waar is — kijk, dat weten wy niet:
Wy draaien maar voort en wy zingen ons lied,
Hi! ha! o! hi! ho!

De bottelier is een recht juweel:

En willen we ons wat verfrisschen,

Dan giet hy de drank in zijn eigen keel

Dat wy ons niet zouden besissen.

Maar... geeft hy een slok nu, dan klagen wy niet:

Dan draaien wy voort en wy zingen ons lied,

Hi! ha! o! hi! ho!

